

W NUMERZE

na początek

3 Paweł Knap
Półrocznik i...

meritum

4 Szymon Jeż, Jarosław Kociuba
Herby małe i wielkie

8 Jan Iwańczuk
Zabytkowe płyty nagrobne w
kościółce św. Jana Ewangelisty

18 Roman Czejarek
Niby-pieniądze

32 Michał Rembas
Ślady po bitwie

40 Bartosz Sitarz
Głębokie – nie tylko kąpielisko

44 Tomasz Dźwigał, Lukasz Skubisz
Czyje szczątki skrywa ziemia?
Przypadek Albina Pasza

52 Elżbieta Lipska
Byłam na poczcie, czyli zagadka starej ryciny

60 Polina i Paweł Wierzchowcowie
Pocztówkowy szal! Muzeum
Szczecińskiej Pocztówki

70 Grzegorz Kaźmierczak
Dobra dekada. Jubileusz Muzeum Techniki i
Komunikacji – Zajezdnia Sztuki w Szczecinie

78 Szymon Piotr Kubiak
Organizmy pionierskie. Na marginesie
wystawy prezentowanej w Muzeum
Narodowym w Szczecinie

historia jednej fotografii

86 Paweł Knap
Nagrobek inżyniera Gorysznika

szczecinalia

88 „Architektura poprawna”. Konkurs na
zabudowę pl. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej
oprac. Paweł Knap

proza

98 Jacek Sarkowski
Wędrowka

na koniec

102 Szymon Jeż
Wilhelm Deffke i czerwony gryf Rückfortha

110 Zusammenfassung

111 Autorzy i pochodzenie ilustracji

Herby małe i wielkie

Obecnie używany herb Szczecina jest w heraldyce nazywany herbem małym. Przedstawia on tylko niezbędne elementy: tarczę z godłem. Oprócz herbów małych, funkcjonują również ich rozbudowane warianty, zwane

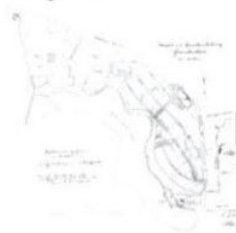
herbami średnimi, oraz wersje szczególnie uroczyste – herby wielkie. W przeszłości także Szczecin posiadał oficjalny herb wielki, który nadal obecny jest w przestrzeni miasta.

Niby-pieniądze

Dla części kolekcjonerów nie mają żadnego znaczenia. Według nich są bez wartości i szkoda czasu na przeglądanie ofert z giełd staroci. Dla innych stanowią najcenniejszy okaz w gromadzonych latach zbiorach. O czym mowa? O zastępczych monetach, banknotach, bonach towarowych i żetonach emitowanych w Niemczech głównie na początku XX w.

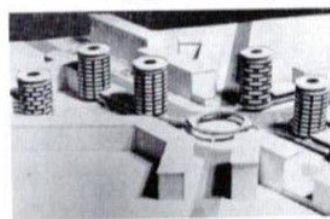
Głębokie – nie tylko kąpielisko

Głębokie – jezioro i osiedle. Choć po raz pierwszy pojawia się w dokumentach już w średniowieczu, na arenę dziejów wkracza dopiero w końcu XIX w., kiedy to staje się popularnym celem wycieczek.

W okresie międzywojennym powstaje tam kąpielisko i willowe osiedle. Natomiast po wojnie z różnych stron napływają polscy osadnicy, urzędnicy i... artyści.

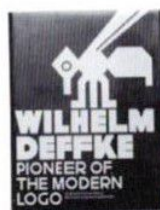
„Architektura poprawna”. Konkurs na zabudowę pl. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

W połowie 1963 r. zorganizowany został konkurs na fragment zabudowy śródmieścia Szczecina, obejmujący rozwiązanie urbanistyczne ówczesnego pl. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (obecny pl. Zgody) i fragmentu al. Wojska Polskiego,

a także zabudowę mieszkaniową i usługową w tym rejonie. Powstałe w wyniku konkursu wysokie bloki budzą dziś dość powszechną niechęć mieszkańców Szczecina. Jak wyglądałby pl. Zgody, gdyby zrealizowano jedną z pozostałych propozycji?

Wilhelm Deffke i czerwony gryf Rückfortha

Leży przede mną znacznych rozmiarów książka. Na zielonej okładce dziwny geometryczny owad i tytuł *Wilhelm Deffke. Pioneer of the Modern Logo*. Kim był Wilhelm Deffke i co ma wspólnego ze Szczecinem?